

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților recursul ordinar declarat de inculpatul Oleinic Victor și avocatul acestuia Igor Ciuru, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Bălți din 27 noiembrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 martie 2015, în cauza penală în privința lui

Oleinic Victor Dmitri,

născut la 27 octombrie 1984, originar și domiciliat pînă la reținere în mun. Bălți, str. Kiev, nr. 124 /7

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 19 decembrie 2011 - pînă la 27 noiembrie 2013; (instanța de fond);

2. de la 04 februarie 2014 - pînă la 18 martie 2015; (instanța de apel);

3. de la 08 iulie 2015 - pînă la 17 noiembrie 2015; (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 27 noiembrie 2013, Oleinic Victor a fost condamnat în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, la 5 ani închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate Carîi Ruslan, prejudiciul material în sumă de 58 185 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Oleinic Victor la sfîrșitul lunii august 2011, ziua și ora nefiind nestabilită de organul de urmărire penală, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a sustras pe ascuns piese din automobilul de model "Subaru" cu n/î BL CR 004, care aparține lui Carîi Ruslan, ce era parcat în curtea casei din str. Kiev 124, mun. Bălți, cauzîndu-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții mari în sumă de 58 185 lei.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost contestată cu apel de către acuzatorul de stat, care invocând blândețea pedepsei a solicitat casarea hotărârii contestate și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare conform învinuirii formulate la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului declarat apelantul a invocat că, instanța de fond neîntemeiat a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei fără a lua în considerație că Oleinic Victor se învinuiește de comiterea unei infracțiuni grave, anterior a fost condamnat pentru infracțiune analogică, precum și de faptul că acesta nu a reparat prejudiciul cauzat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 martie 2015, apelul declarat a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, Oleinic Victor a fost condamnat în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În rest sentința a fost menținută.

5. Colegiul penal a statuat că deși instanța de fond corect a stabilit starea de fapt și just a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, la stabilirea pedepsei nu a acordat deplină eficiență principiilor generale de aplicare a pedepsei, precum și nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a acesteia, de circumstanțele cauzei și de persoana inculpatului.

Astfel, Colegiul penal a conchis că prima instanță contrar prevederilor art. 394 alin (2) pct. 3) Cod de procedură penală, nu și-a motivat soluția adoptată în partea aplicării condamnării cu suspendarea executării pedepsei, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă inechitabilă în raport cu fapta comisă.

În consecință, Curtea de apel a concluzionat că prezența circumstanței atenuante *recunoașterea vinovăției* de către inculpat, nu este suficientă pentru aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, or inculpatul nu este la prima abatere penală, s-a eschivat de la prezentarea în instanța de judecată și a recunoscut vina doar în cadrul cercetării judecătorești.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești nominalizate a declarat recurs ordinar inculpatul și avocatul acestuia Ciuru Igor, care, invocând temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței și deciziei contestate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care,

Oleinic Victor să fie condamnat în baza art. 186 alin. (2) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse mai blânde non privative de libertate.

În motivarea cererii de recurs recurenții au menționat următoarele:

- atât instanța de fond cât și cea de apel au admis o eroare gravă de fapt prin stabilirea eronată a valorii prejudiciului cauzat, iar această eroare a dus la calificarea greșită a faptelor comise de către Oleinic Victor;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, argumentînd că, cu toate că Oleinic Victor nu a declarat apel, în cadrul ședințelor de judecată atât inculpatul cât și avocatul acestuia au invocat că prima instanță greșit a constatat valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune și respectiv greșit a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, iar instanța de apel contrar prevederilor legii nu s-a pronunțat asupra acestui argument.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de inculpat și avocatul Ciuru Ig., solicitînd respingerea acestuia pe motiv că recurenții contrar prevederilor art. 430 Cod de procedură penală, nu au invocat în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauză și care este eroarea de drept comisă de instanță ce ar duce la casarea hotărîrii contestate.

8. Judecînd recursul ordinar declarat în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanța de apel în cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția – temeuri care își găsesc reflectare în decizia contestată.

Astfel, în pct. 18 din Hotărîrea Plenului CSJ din 30.10.2009 „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, este atenționat că, „...erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material”.

În conformitate cu dispoziția art. 414 și 409 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel precum și să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, fără a înrăutăți situația inculpatului.

Potrivit explicațiilor date de către Plenul Curții Supreme de Justiție la pct.12.2 al Hotărîrii nr.22 din 12.12.2005 „*Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*”, cu modificările ulterioare, în sensul cerințelor art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală, *instanța de apel are obligația de a întreprinde măsuri pozitive la judecarea apelului, pentru a repara erorile de fapt și de drept comise de prima instanță, doar atunci cînd aceste erori au influențat asupra hotărîrii în defavoarea inculpatului.*

Pct.14.7 al hotărîrii sus nominalizate, stipulează că chestiunile de drept asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță, prin apel, se transmit instanței de apel: (...) **dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.**

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sînt: **dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.**

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Colegiul penal enunță că judecând apelul, instanța de apel nu a respectat întocmai aceste prevederi procesuale obligatorii.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, potrivit rechizitoriului inculpatului i-a fost incriminat „sustragerea pe ascuns a bunului proprietarului cu cauzarea unui prejudiciu în proporții mari în sumă de 58 185 lei”.

Instanța de fond concluzionînd că vina lui Oleinic V. în comiterea infracțiunii incriminate a fost dovedită pe deplin, l-a condamnat în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, invocînd ca probe ce confirmă quantumul prejudiciului

cauzat declarațiile părții vătămate și procesul-verbal de ridicare din 27.10.2011, conform căruia a fost ridicat certificatul eliberat de SRL "Olmosdon Plus".

Cercetînd materialele cauzei Colegiul constată că, inculpatul și avocatul acestuia atît în instanța de fond cît și în cea de apel și-au exprimat dezacordul cu cuantumul prejudiciului cauzat și cu încadrarea juridică, solicitînd reîncadrarea acțiunilor inculpatului din alin (4) al art. 186 Cod penal în alin. (2) al aceluiași articol, argumentînd că prin raportul de expertiză nr. 2399 din 10.12.2012 s-a stabilit că costul unui automobil de model "Subaru Legacy" anul fabricării 1992, devamat și înregistrat constituie aproximativ 42 024 lei, pe cînd acuzarea i-a incriminat lui Oleinic V. sustragerea a 5 piese - costul cărora depășește valoarea întregului automobil.

Analizînd textul sentinței și deciziei contestate instanța de recurs constată că instanțele ierarhic inferioare *nu au dat careva apreciere acestor circumstanțe și nu s-au pronunțat asupra acestui argument al apărării.*

Tot aici, Colegiul lărgit mai menționează că, deși instanța de fond a cercetat în cadrul ședinței de judecată raportul de expertiză nr. 2399 din 10.12.2015 cu consemnarea în procesul-verbal (f.d.125-verso), în partea descriptivă a sentinței de condamnare contrar prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, nu a indicat proba nominalizată și nu s-a pronunțat asupra admisibilității sau inadmisibilității acesteia, astfel, nefiind supuse unei analize toate probele examinate în ședință în conformitate cu cerințele art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală.

În continuare, Colegiul lărgit ține să precizeze că instanța de apel în conformitate cu cerințele art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală, are obligația de a întreprinde măsuri pozitive la judecarea apelului, pentru a repara erorile de fapt și de drept comise de prima instanță, atunci cînd aceste erori au influențat asupra hotărîrii în defavoarea inculpatului.

Așadar, reieșind din conținutul normei de drept nominalizate instanța de recurs conchide că, Curtea de Apel, era obligată, necătînd la faptul că inculpatul nu a declarat apel împotriva sentinței să țină cont de argumentele apărării invocate în cadrul ședinței de judecată referitor la faptul că instanța de fond greșit a constatat ca fiind dovedită valoarea obiectului infracțiunii, fapt care a dus la încadrarea juridică greșită a acțiunilor inculpatului (f.d.232), să verifice și să se pronunțe asupra acestor aspecte în decizia adoptată.

Generalizînd cele menționate mai sus Colegiul penal conchide că, decizia instanței de apel suferă de insuficiență în partea motivării soluției, precum și aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizînd minuțios materialele cauzei Colegiul penal lărgit a ajuns la concluzia, că instanța de apel examinînd cauza nu a ținut cont de prevederile art.409 alin. (2), 414 Cod de procedură penală, nu a verificat temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, nu a verificat dacă infracțiunea a fost corect calificată și dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, pronunțînd o hotărîre pripită și neargumentată, motiv pentru care o astfel de decizie nu poate fi menținută și urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În atare situație, recursul urmează a fi admis, casată decizia contestată ca neîntemeiată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia și art.409 alin. (2) Cod de procedură penală, să execute indicațiile instanței de recurs, să verifice legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să verifice dacă infracțiunea a fost corect calificată și dacă fapta săvîrșită și semnele componentei infracțiunii incriminate corespund, argumentîndu-și clar concluziile sale în decizia adoptată, ținînd cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Oleinic Victor și avocatul acestuia Ciuru Igor, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 martie 2015, în cauza penală în privința lui *Oleinic Victor Dmitri* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Oleinic Victor Dmitri urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Se menține măsura preventivă stabilită lui Oleinic Victor prin sentința Judecătoriei Bălți din 27 noiembrie 2013 - *obligația de nepărăsire a localității*.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 17 decembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru